

ibiq; vidi aliquos reges de gñe meo i magnis supplicis deputatos. Tunc angustiat⁹ nimis putavi me statim in illis supplicis demergen-
 dū a gygantibus nigerrimis q̄ ip̄am vallē cō-
 flabant diuersis gñibus igniuz. s; p̄ dei mīam
 liberatus sū. Sicq; post h̄ & alia multa q̄ uidi
 reuersus est i me spūs meus ualde fessus & cō-
 tritus. laudauiq; dñm q̄ saluat sperātes i se q̄
 p̄tatem habet uite & mortis. q̄ ducit ad iferos
 & reducit. Sed sunt multi q̄ tales visiones
 cōtemnūt. nec referentibus eas credūt. eas ve-
 lut uiles fabulas deridentibus. aut figmēta men-
 daciter adimētā. aut melancolicoz vana som-
 nia. aut arrepticioz m̄sanias reputantes. Nec
 mirū si talibus fidē nō adhibēt. q̄ infernū esse
 non credūt. uel si ore uocalitē confitentē. tamē
 se credere. nec timere factis oñdunt. & fortal-
 sis etiā ore dicerēt. si auderēt. Etūs tñ Gre. iiii
 dyal. & alii sancti. talia credere nō dedignati
 sunt. & in scriptis legenda posteris reliq̄runt.
 Aduertendū ē tñ q̄ multa describunt ibi cor-
 paliter. q̄ tñ spūalitē intelligenda sūt. Sic pars
 de mōstruosa bestia supius descripta i uisione
 Tūdali & de luciferi figura horribili & statu-
 ra & multa talia que dicūt ibi & in similibus
 sicut referunt. Sicut i p̄phetis sub figuris re-
 rū corpaliuz plura designant. Et i Apoē. fere
 p̄ totum etiā spūalia corporeis ymaginibus fi-
 gurant. q̄ non nisi spūaliter p̄nt intelligi. Sic
 pater diligētē in singulis intuenti. Verū autē
 sint ibi vermes materiales & aialia venenosa
 utpote dracones. serpētes. buffones. & hmōi.
 dicūt aliq; q̄ non. qm̄ oīa bruta aialia in cō-
 flagratōe mūdanoz igniū destruentur. ut di-
 ctuz est. qm̄ taliū gñatio & corruptio penitus
 auferent. Alioz ē opinio q̄ erūt ibi hmōi aia-
 lia venenosa. ut et horrozē ingerāt aspectibus
 impioz. & doloze inferant morsibus dentiu;
 pestimoz & lacerationibus vnguū acutoruz.
 Seruabūt enī ibi talia diuina uirtute ad impi-
 os cruciandū. Qm̄ si ante cōsumatōem mūdi
 salamandra adhuc corruptibilis existēs aliqñ
 to tpe potest uiuere i igne. q̄ntomagis post iu-
 diciū qm̄ oīa corpa rerū erūt incorruptibilia ui-
 uere poterūt in igne gehenne. Hoc autē uiden-
 tur pretendere tam scripture sacre uerba q̄ plu-
 rima. q̄ sanctoz. Hic etiā sciendū est. q̄ licet
 ante iudiciū demones torquere dicant aias im-
 pioz ut iusto dei iudicio. si sint tortozes i sup-
 plicis. qui fuerūt incētozes in uitiis eisq; mīse-
 ri subiciant inuicti quoz pueris suasionibus
 uolūtariē cōsentierūt. tñ post iudiciū cū cessa-
 bit oīis platiō & euacuauerit deus oīem p̄n-
 cipatū. & p̄tatem non āplius torq̄būt homies.
 qz recepta plena & oīmoda pena sibi debita. p̄-
 cūctis iniquitatibus eoz fiet socii reprobozuz.
 Adeoz erūt pfundissime absozbt i supplicis
 q̄ illos ultra torquere non poterunt.

DE BEATITVDINIBVS COR-
 PORIS ET ANIME. PARS
 QVARTA.

Dost considerationez habitā de
 tribus nouissimis. Primo uide-
 licet de morte triplici et de mor-
 tuis tā corpaliiter q̄ spūaliter i
 hoc mundo. & de mortuis in
 purgatorio detentis penaliter
 & afflictis. Secundo de finali
 iudicio. & hīs q̄ ad illud extremū iudiciū p̄ti-
 nent. Tertio de inferno & de supplicis repro-
 boz. Tandē ad considerandū quartū nouissi-
 mū qd̄ ē i intentōe n̄ra p̄cipuū. & i intentōe
 cuiuslibet esse debet primū & sup oīa p̄ci-
 pale. mentis oculos cū ardētī desiderio conuer-
 tamus. Hoc enī esse debet & opm̄ n̄roz p̄ci-
 piū & finis desiderioz n̄roz & appetitū no-
 stroz p̄fecta q̄es & cōsumatio gloriosa. Cir-
 ca hoc cōsiderāda sūt sex. P̄mo de beatitudine i
 gñali. Secdo de dotibus in gñali. Tertio de do-
 tibus aīe in spūali. Quarto de dotibus corpoz.
 Q̄nto de septē p̄ribus beatitudinis aīe. Sexto de
 septē p̄ribus beatitudinis corpis. **DE BEA-
 TITVDINE IN GENERALI.**

DISTINCTIO. .1.
 Circa primū considerāda sūt quatu-
 or. Primū est de introductiōe san-
 ctoz i gloziā. & de ip̄a i gñali. Se-
 cūdo ponit excitatio q̄dam ad beatitudinē cōtē-
 plandā. Tertio oñditur q̄ntū sit debilis & de-
 fectiua hūana cognitio respectu beatitudinis.
 Quarto quō possit hō in cognitionē beatitudis
 puenire. Circa primū sciendū q̄ eiectis i-
 piis a facie dñi. & in abyssum iferni sine fine
 detrusis. mūdo remanēte purgato. ac i dei lau-
 dē & gloziā & solatiū beoz glozificato et i q̄n-
 dam admirandā pulchritudinē p̄ raptu crea-
 ture cuiuslibet innouato Xpūs dñs sanctos
 oīes cū angelis beatis in gloziā deducet cū iu-
 bilo. ac in eterne claritatis abyssuz secū regna-
 tuos phēniter introducet. Vbi beatis angelis
 siles erūt. & creatozis essentiā mūdis cordib;
 contēplantes. eterna exultatione gaudebunt.
 Diuine dilectōis ac mutue caritatis possessiōe
 deo suo in eternū & inuicē sibi felicitē adhere-
 būt. Ibi exuberabit eis tāta leticia. tāta celestiū
 grā gaudiozū. ut remuneratori suo p̄ tantis
 muneribus gratias semp agāt. & nullū fasti-
 diū ex ip̄a affluentū bonoz p̄ceptōe sustine-
 ant. Quicunq; ibi erūt. & si differentibus me-
 ritis ab inuicē distabunt. oīes tñ vna p̄fectōe
 beī erūt. qz singulis sua p̄mia sufficientia pro-
 fus erūt. Nos autē fratres k̄ni. i huius mun-
 dane pegrinatiōis erūna n̄ri penas exiliū su-
 stinētes. bonoz oīm egestate squalētes. et ma-
 loz oīm dispendia pferentes. vndiq; p̄ctozuz
 laqueos. hostiūq; malignoz insidias metuen-
 tes. s; nō satis uigilantē aut sollicitē p̄cauentes
 vndiq; pressuras & angustias patietes. cecuci-
 entes i miseris. torpescētes i uitiis. uanitatē
 p̄ ueritate. exiliū p̄ patria. egestatem p̄ copia.
 uilitatē p̄ gloziā. cecitate miserabili. seu potius
 insana dementia diligentes. ad illā sanctorū
 gloziā de q̄ aliqñtis p̄ p̄fati sumus. intellectus

aciem & mentis faciē eleuantel. etne uite gaudia contēplemur. ut eius dulcedinē palato cordis aliqñtuluz p̄gustemus. & suauitate degustationis illecti. deū ip̄m feruentius diligam⁹ ac ip̄am gloriā ardentius appetamus. p̄ctm̄ uigilantius caueamus. mūdi contēnamul. p̄spalctiusq; ac leuius sustineamus aduersa. omnibus quoq; q̄ i mūdo sunt funditus moziatur. **S**i enī de illius immēse suauitatis abyssō nob̄ fuerit a summo largitore concessū stillam uel modicū p̄sentire. statim uite p̄sentis tediū etiā finiri optabimus. ac misere pegrinatōnis exiliū neq; p̄ patria diligemus. s; ad uitā beatā ardenti desiderio suspirādo tendemus. **N**otā dū ē autē q̄ ait. **Gre.** dicent. h̄ distare inter delicias corpis & cordis solet. q̄ corpales deliciae dū nō habent. graue in se desideriu accendūt. **C**ū uero habite eduntē comedentē. prius i fastidiū p̄ fatiatē uertunt. **A**t contē. spūales deliciae dū nō habent i fastidio sūt. cū uero habent. in desiderio. **T**antoq; a comedēte ampli⁹ esuriunt. q̄nto ab esuriēte aplius comedunt. **E**t ideo nō habite amari nō p̄nt. qz earuz sapoz ignozatur. **Q**uis enī amare ualeat qd̄ ignozat. **P**ro inde. p̄s. admonet dicēs. **S**ustate & uideate qm̄ suauis est dñs. ac si apte dicat. **S**uauitate eius nō cognoscitis. qz hūc mīme gustatis. **S**ed cibū uite ex palato cordis tangite. ut p̄bantes eius dulcedinē ualeatis amare. **A**dū tendū est autē q̄ sicut ait **Gre.** iiii. dyal. **P**rim⁹ humani gn̄is parens postq; de paradysi gaudiis exigente culpa sua pulsus est. in huius exiliū & cecitatis quā patimur erūnam uenit. et illa celestis patrie gaudia q̄ pri⁹ contēplabat uideri non potuit. **I**n paradiso q̄ppe cōsueuerat uerbis dei p̄frui beatoz angeloz spiritib⁹ cordis mūdicia et celsitudine uisionis mēsse. **S**postq; huc cecidit. ab illo quo implebat mētis lumie recessit. **E**x cuius uidelicet carne nati in huius exiliū cecitate. audimus q̄dez celestē esse patriā. audimus ciues eius esse āgelos dei. audimus socios eoz esse spūs iustoꝝ p̄fectozum. **S**ed carnales quiq; qz inuisibilia p̄ expimētū scire non ualēt. dubitāt utrū ne sit qd̄ corpali bus oculis non uidēt. **Q**ue nimirū dubietas p̄mo parētī esse nō potuit. qz exclusus a p̄adyli gaudiis. h̄ quod amiserat se uidisse recoluit. **N**os autē recolere uel sentire audita nō possumus. qz eoz expimētū de p̄terito nō tenem⁹ ac si enī mulier pregnans mittat in carcerem ibiq; pariet. puerū natū nutriat. adolescentiq; mater solē. lunā. & stellas. mōtes. colles. & cāpos. aues uolantes. currētes equos. uarietates colorū. diūsaq; gn̄a noiet picturarū. **I**lle uero natus & nutritus in carcere. nihil aliud sciens qz tenebras. **H**ec audiens nō credat. qz per expiētiā nō cognouit. **I**ta i hac cecitate nati homines. dū sūma & inuisibilia audiunt an uera sint diffidūt. qz sola h̄ infima i qbus nati sūt uisibilia cognouerūt. **V**n̄ factū est ut uisibiliū inuisibiliuzq; creatoꝝ ad hūani gn̄is redēptionē ueniret. ut dū uisibiliē deū cognoscere

mus. p̄ ip̄m factū uisibilē in amoꝝ inuisibiliū rapemur. **R**ursus In corda nostra sp̄sanctū misit q̄tinus p̄ eū uiuificati crederem⁹. q̄ p̄ expimētū ad huc scire nō possumus. **Q**uotquot ergo hūc sp̄m hereditatis nostre pignus accepimus de uita inuisibiliū non dubitamus. **Q**uis q̄s autē in hac credulitate nō est solidus. debet p̄culdubio maioꝝ dictis credere. ac illis expirimentū iā inuisibiliū p̄ sp̄sanctum h̄tibul fidē p̄bere. **N**ā stultus est puer si matrē suam ideo putat de luce mentiri. qz nihil tale potuit expiri. **N**os itaq; in cognitione inuisibiliū. & expimentali degustatione celestiū in expi scripture sacre sententiis. uirozq; p̄batissimoꝝ rū tam cōtinua exercitatioē ututū. qz iugi meditatione. qz subtili contemplatione. qz etiā diuina reuelatione celitus instructoꝝ testimoniis & exēplis. fidez plenā indubitanē adhibere debemus. **Q**uoꝝ unus usq; ad terciū celuz raptus. ut inter angelos beatos disceret. qd̄ inter hoīes p̄dicaret. ait. i. **C**oz. iiii. **Q**z oculus nō uidit. nec auris audiuit. nec in cor hoīs ascendit. q̄ p̄pauit deus h̄is q̄ diligūt eū. **S**ed qm̄ h̄ sic in gñali plata & sūmaria breuitate p̄missa p̄rū alliciūt et in exp̄toꝝ mentes non nutriūt. q̄ non nouerunt ex paucis multa colligere. nec ex p̄ncipiis cōclusiōes elicere. nec ex minutis eximia cogitare. nisi enūcleatius explicent & uelut in p̄riculas diuidantur. puta si puero pomū grossum porrexeris. aut integrū panē ad edendū p̄bueris. p̄pter cōplexionis teneritudinē & ozis angustia neq; ad assumere. nec nutur. nisi p̄ eius capacitate in p̄riculas discindatur. **I**deo diuidamus in p̄tes magna q̄ dixim⁹ ut puuloꝝ gustus afficiat̄ sapidius. & mentes efficacius attrahant. ac aīe ad uitā eternā uergetatius nutriūt.

**DE DOTIBVS
IN GENERALI. DIS. II.**

Quoniam beatitudo sit finis vltimus hominis. & omnis eius desiderii cōpletus. uis. et duplex sit finis eius. scilicet in seculo & extrinsecus. ē duplex beatitudo. **E**st enī q̄daz beatitudo intrinseca. q̄ nos beatificat formaliter id ē beatitudo creata. **E**st etiā beatitudo extrinseca q̄ nos beatificat effectiue. uidelicet ip̄e deus. **P**rima est tanq; finis quo q̄scimus. **S**cōa ē tanq; finis i quo q̄scimus. **B**eatitudis create septē p̄tes principales a sanctis & doctoꝝibus assignant. q̄ doct̄es cōmuniter solent dici. quaz tres sūt in aīab⁹. & q̄tuoz in corpibus beatoꝝ. **D**icuntur autē doct̄es in patria methaphorice ad similitudinē doct̄is in matrimonio carnali. qm̄ sicut ibi dos datur sponso a patre sponse id est ad usū sponsi p̄p̄ onera matrimonii sustinēda. tñ p̄p̄rietas remanet penes sponsam. **V**n̄ soluto matrimonio carnali. dos remanet penes eā. **S**ic dos in patria dicit̄ nō q̄d̄cūq; donū datū aīe in traductōne sui in gloriā. s; donū p̄cipuum. aīam ad actū uite gloriose disponens. qd̄ dat deus pat̄ aīe beate ad possidendum. s; sponso xp̄o ad gloriā & honozē. & non ad usū. qz bonozum

nostrozū non eger. vel dicit hic dos id qđ daf sponse ab ipso sponso. Sicut dicit Gen. xxxiii. Sicut dixit siche iacob & filiis ei. Augere dote & munera postulare. Et Exo. xxii. Si seduxerit qđ virginē. dormierit qđ cū ea. dotabit eā. Dotes ergo aie sūt dona qđā p̄cipua diuinitus ei data in translatione sui in gloriā. quibus aia deo imediate cōiungit tanqđ p̄ncipio vite sue. & ad sponsi amplexus in dissolubiles itro ducit. Dotes autē corporis sunt qbus corpus p̄fecte subicit aie tanqđ p̄ncipio vite sue. et ei p̄fecte obedit. ne p̄ ipm aia ab actu glorie retar det. Est autē aduertendum qđ dotes iste pprie sunt in aīabus beatis. minus pprie in angelis mime pprie in xp̄o. qđ in matrimonio debet esse consensus aīoz. cōformitas naturaz. distmctio psonaz. & de nō sponsa fit sponsa. Hec omnia vere sunt inter xp̄m & aiam beata. Licet autē p̄mū istoz cōmune sit angelis & aīabus in xp̄o. vñ p̄ hm excludunt angeli. qđ non hnt cōformitatē in natura cū xp̄o. per alia duo excludit xp̄us. qđ in ipso non est distinctō psonarū. Nō enī habet hūanitas in xp̄o psonalitatē s̄ substantiatē in psona uerbi. nec hūanitas assumpta de nō sponsa facta est sponsa. Ideo xp̄us nō dicit dotes habere.

Dotes aie sunt tres. videlicet apta visio. delectatio siue fructio. et secura tentio uel comprehensio fm alios. seu etiā fm quosdā fructio. Sciendū enī qđ fructio importat delectationē in fructu. & adhesionē cū re fruibili. Quātū ad p̄mū ponit scđa dos fm quosdā. Quantū ad hm id est inseparabile adhesionē ponit tertia. Dicit autē secura tentio uel potius securitas p̄petuatiōnis beatitudinis. Quia fm Aug. xiii. de trinitate. Impossibile est aliquē esse beatū. si n̄ sit de sue beatitudinis p̄petuatiōne securus. Tres iste dotes succedunt tribus uirtutibus theologicis. qđ fidei succedit cognitio siue visio. caritati delectatio uel fructio. spei uero securitas p̄petuatiōnis. Rndent etiā tribus potentiis aie qđ visio p̄ficit intelligentiā. delectatio uoluntatē. secura tentio memoriā.

PRIMA dos anie est apta et imediata dei visio qđ diuina essentia tota uidebit ab oībus beatis. s̄ non totaliter. qđ p̄pter sui infinitatē & immensitatē ē incomprehensibilis cuilibet creature. Nec equaliter etiā uidebit. s̄ limpidius ab uno qđ ab alio. Hec autē diuersitas erit non ex pte dei uisibilis. qđ p̄pter suā summā simplicitatē nō potest uideri qn totus uideat. sed ex pte uidentū in qntū vna potentia magis erit p̄fecta luē glorie qđ alia. p̄fectius opabitur circa vnū & idē obiectū. sicut sol eq̄liter se representat oculis oīm uidentū. tñ nō oēs eq̄liter in illuz aspiciūt. s̄ aliter & aliter. fm qđ oculus est magis uel minus dispositus ad uidentū. Et eadez lra a diuersis legentibus non eq̄liter intelligit. sed vnus subtilius apprehendit & p̄fundius cā intelligit qđ alius. qđ diuersitas nō ex pte lre. sed ex pte legentiū dignoscitur puenire. Hec autē beata visio dicit immedi-

ata. qđ uidet diuina essentia a beatis sine medio deferente. & sine medio obnubilante. nō tñ sine medio disponente. Videbit inqđ sine medio deferente. In cognitione enī sensibili requirit mediū deferens. sicut patet in uisu et auditu. ubi requirit aer mediū inter potentiam & obiectū deferens sp̄m ab obiecto usqđ ad oculū uel aurē. vñ impeditur actus uideēdi uel p̄pter nimiam distantiam qñ tāta est qđ nō pōt species uisibilis deferri usqđ ad oculū. uel p̄pter indistantiā. qđ obiectū uisibile sup oculū positū non uidet. Et sic patet qđ ad actū visionis requirit mediū deferens. Sed in uisione beata non ē mediū deferens. qđ nō est uisio p̄ distantiam sed p̄ p̄sentiā. qđ deus ubiqđ p̄ns est p̄ p̄sentiā. etiā est intimior aie qđ ipa sibi. Videbitur etiā sine medio diuidēte uel sepante qđ est culpa. sicut dicit Ysa. lix. Pctā nostra diuisere inter nos & deū nostrū. Itē sine medio obnubilante. sicut est mediū creature. qđ mediāte uel stigio creature. manuducitur hō in cognitionē dei. Sicut habet. Ro. i. Inuisibilia dei a creatura mūdi id est ab hoīe p̄ ea qđ facta sunt in tellecta cōspiciunt. Itē sine medio figure. quo mediū patriarche & p̄phete manuducebant. & manuducebant antiq̄tus in cognitionē diuinoz. Sicut ait ap̄lus. i. Coz. x. Omnia in figura cōtingebant illis. Itē sine medio scripture. Ibi enī nō indigent beati ad cognoscēdū deū rōnibus p̄hoz. nec auctoritatibus scripturaz. nec testimoniis sanctorū. i. Coz. xiii. siue prophetie euacuabūt siue lingue cessabūt. siue scientia destruet. Itē sine medio fidei. Videmus enī p̄ speculū in enigmate. tūc autē facie ad faciem. Cū autē uenerit qđ p̄fectū est. euacuabitur qđ ex pte ē. Auferet enī omē enigma & omīs obscuritas. Euacuabit etiā fides. qđ fides ē nō appentiū. Fidei autē qđ nūc ē succedit visio manifesta. Nūc enī sumus in tenebris. ibi autē in lumine claritatis. Et h̄ est mediū disponente ad uisionē dei. de quo dictū est. qđ deus nō uidet sine medio disponente. Vñ. ps. aie. In luē tuo uidebimur lumē. id ē in luē glorie. uidebimur lumen diuinitatis tue. Hoc est lumē uiuificans clarificans. simplicans. ac p̄ h̄ dei formē efficiens. & deo assimilans. Vñ. i. Iob. iiii. K̄m̄ nūc filii dei sumus. s̄ nōdū apparuit qđ erim⁹ cū autē apparuerit. siles ei erim⁹. qm̄ uidebim⁹ eū sicuti est. Hoc autē sciendū. qđ deum uidebimus in se. & deū in nobis. & nos in deo. deū in singulis creaturis & creaturas in deo. Cognoscere deū in se id ē in essentia sua. uocat̄ cognitio meridiana. Cognoscere creaturas in uobis. dicit̄ cognitio matutina. Cognoscere uero creaturas in se id est in pprio gne appellat̄ cognitio uespertina. Attendendū est etiā qđ aie beate uident deū simul & semel & vnica uisione. uident omnia qđ sūt eis necessaria ad integritatē beatitudinis. Alia uero non uident nisi qntū & qñ et quō placet ei reuelare. qđ claritas eius in speculū ideo relucet in eo species id est ydee oīm fiendoz. s̄ speculum ē uolūtariū

Ideo aliqua reuelat aliqua nō. & q̄dam vni. q̄ non alii. q̄dā vno tpe q̄ nō alio. & h̄ fm sue beneplacitū volūtatē. nulla tñ mutatione viciſſitudinis in se facta. **A**ie quoq; beate sunt q̄dā specula spūalia ad modū speculī diuinā ī se recipientia claritatē. vñ quēadmodū matei li sole in sua maxia uirtute lucente radiosq; suos p̄ speculū solidū de calibe politū & tersum. ppendiculariter emittente. Huiusmodi speculū in se recipit similitudines solaris lumis. intrin̄ ut alter sol cōtinentibus videat. & qui tale videt speculū. solēq; uidet. tanteq; claritatis efficiē. ut nullus sufferre possit aspectus. s; reuerberatus nimietate lumis obtūdat. **S**ic et multo fortius ī aiabus beatis q̄ sūt specularis nature ut dictum est cōiecturare debemus. **E**x influentia enī illius incōmutabilis & incōprehensibilis claritatis recipiūt radios lūosof. nō solū in superficie. sicut materiale speculū recipit radios solares. s; in intimis suis. ut eis totaliter penetrēt. & sic omīuo dei formes effecte. in eandē ymaginē transformēt. **Q**ō etiā uirtute cōtemplationis quodāmodo inchoat in uia. sicut ait apls ii. **C**oz. iii. **N**os autē gloriā dñi speculantes. in eandē ymaginē transformamur a claritate in claritatē. tanq; a dñi spū. **S**ed q̄ hic fit imperfecte. ineffabiliter in gloria cōsummat. **E**xēpluz grossū & materiale potes hic aliq̄lit adaptare. **D**e ferro ignito qd ab ignis uirtute totū vndiq; usq; ad intima penetrat. & adeo indiuisa sunt ignis & ferrū. ut qui uidet ferrū ignē uidere se videat. plusq; ferrū. et sic a natura sua immutari videt. & īpprietates ignis mirabiliter transformari. ut actiones ignis & spēm p̄ videat assumpsisse q; ferri. **S**edā dos anie est fructio seu delectatio. **E**st autē delectatio. sicut ait **A**ug. xiiii. de ciui. dei. **C**ōiunctio cōuentis cū cōiunienti cū sensu eiusdē. **I**n patria autē erit p̄fectissima cōiunctio anie cuiuslibet cū deo. **C**ū igit̄ summa sit cōueniētia in anima & deū. summa erit ibi delectatio in deo et de deo. **C**eterū cū tanta sit delectatō in re adēpta. q̄nta est res ip̄a. et deus. sit infinitū immensum. ineffabile & incōprehensibile bonū. delectatō quā habet qliber anima in deo est immensa. ineffabilis. & incōprehensibilis fm capacitatē cuiuslibet aie p̄fruentis. & esset īfinita si capacitas aie posset cape infinitū. **E**st autē differenter in diuersis non ex pte subiecti fruibilis. s; ex pte fruentiū aiaz. **N**am beati q̄nto lumine glorie sunt p̄fecti⁹ illustrati. & ip̄a illustratione p̄fectius deiformes effecti. tāto diuinaz essentia acutius cōtemplant. & in ip̄a cōtemplatione amplius delectant. **H**ec ineffabilis & incōprehensibilis delectatio. q̄ fructio nūcupatur inchoat in dei clarissima uisione. **I**deo tota beatitudo q̄q; dicit̄ consistere in uisione. sicut ait **A**ug. **V**isio est tota merces. **E**t **I**ob. xvii. dicit̄ saluator. **H**ec est uita eterna ut cognoscāt te solū verū deū. & quē misisti īhm xpm. **N**am diuine claritatis immensitas ip̄a sua pulchritudine virtualiter trahit. & immensa dulcedine ra-

pit ad se om̄em sp̄m cōtinentē. ut a se deficientes se toto feratur in ip̄m. totusq; transeat et trasferatur in ip̄m. ac abyſſo incōprehensibilis lucis absorbtus. & q̄cqd creatū est in semetip̄m oblitus. quodā ineffabili mō deificatus. ip̄ius dei p̄cordiis mememur. **V**ñ **A**ug. ait. **T**anta est pulchritudo iusticie. tāta iocūditas lucis eterne. **H**ec ē incōmutabilis veritatis atq; sapiētie. ut etiā si non liceret amplius ī ea manere. q; vni us diei moza. p̄pter hoc solū innuabiles anni huius uite pleni deliciis in circūfluentia epaliū bonoz recte meritoq; contemnent. **E**t addit **B**ern. **C**ui cōpata om̄is aliūde suauitas. dolor est. om̄is iocūditas meroz. om̄e dulce amaruz. om̄e decoz fedū. om̄e q̄cunq; aliud delectare posset molestū. cū dei bonitas in infinituz excedat om̄em aliā bonitatē. **I**dē quoq; **A**ug. ait in p̄sona dei. **E**go ero illis q̄cunq; ab hoibus honeste desiderant. uita. salus. victus & copia gloria & honoz. & pax & om̄ia bona. **S**ic enī erit ip̄e om̄ia in om̄ibus. ip̄e erit finis desideriozū nostroz. q̄ sine fine videbit. sine fastidio amabit. sine fatigatione laudabit. **V**ñ seip̄m p̄mittens moysi dixit. **E**xo. xxxiii. **E**go ostendam tibi om̄e bonū. **E**t sapiens. p̄. xi. **D**esideriū iustoz om̄e bonū. **E**t idē. x. **D**esideriū suū iustis dabit. **V**ñ tūc cōplebit om̄e nostrū desiderū & hūanus oīno termiabitur appetitus. **S**atiabor cū apparuerit gloria tua. **N**ec obstat qd dicit̄. **E**ccl. xlii. **Q**uis satiabitur uidens gloriam dei. qm̄ non erit ibi satietas q̄ fastidii gñet. sed erit ibi satietas q̄ desiderū impletur. **S**imul ergo est ibi satietas & esuriet. **S**atietas q̄dē ex abundantissima plenitudine summi boni. **E**suries uero ex cōtinuato semp desiderio fructiois. **S**atietas ergo tollit indigentia. esuriet autē excludit fastidiū. **I**n hoc enī differunt corporales delicie a spūalibus q; corporales dū nō habent. graue in se desiderū accendūt. cū uero habite edūt. comedentē p̄tinus ī fastidiū p̄ fatiatatē uertūt. **S**ed spūales qm̄ non habent. in fastidio sunt cū uezo habent. in desiderio. tantoq; a comedente amplius esuriunt. q̄nto ab esuriente amplius comedunt. **N**ā de uisione q̄ beati angeli deū uident dicit̄. **M**atth. xviii. **A**ngeli eoz semp uident faciē patris. **E**t tñ semp uidere desiderant. **S**icut dicit̄. i. **P**e. i. **I**n quē desiderāt angeli p̄spicere. vñ ex maxime deuotionis spū dictū est. mirant̄ nec deficient. in illū quē p̄spiciūt. fruunt̄ nec fastidiunt. quo frui magis sitiūt. **T**ercia dos anime est secura tentio. **T**entio q̄dē id est p̄fecta possessio sine amissione. & secura sine dubitatione. **N**eq; enī beati essent. si deum amittere formidarent. **A**it autē **A**n̄. in li. de similitudinib⁹. **D**ico enī q; si illa bona celestia beatus aliq; p̄diturus est. aut ip̄e nolet ea p̄dere sua sponte. aut deus uolet ei nolenti ea auferre. aut aliq; alius deo fortioz supueniens illa tollet ab eo. deo & illo nolente. **S**ed certe nec ipse abiecto tanto bono in miserias. quas euasisse gaudio sus exultabit. decidere uolet. **N**ec deus qui illa

etiam larga et tam clementi bonitate donauit. ei aliquando auferre uolet. Nec ullus deo fortis or supueniet q deo iustus ptegente illi inuito aliquid tenus ea tollet. Et sic patet q beati de sua eterna & imarcessibili gloria sunt securi. Hec aut securitas omnes alias beatitudinis pres. q non perfecte possunt habere sine illa. confirmat. aios q beatorum in maxima pacis tranquillitate qerant.

DE DOTIBVS CORPORIS.

Dotes corporum beatorum sunt quatuor. Videlicet Claritas. Impassibilitas. Subtilitas. Et Agilitas. Cu eni forma debeat proportionari materie. in illo statu future resurrectionis disponent corpora secundum exigentiam & decentiam animarum. Vnde sicut corpora damnatorum ex ordinatioe diuina habebunt dispositiones eorum miserie ridentes. sic corpora beatorum habebunt dotes et proprietates illi statui condecens. Damnatorum quidem corpora de meritis eorum exigentibus. & diuina iusticia habent. erunt turpissima. fedissima. fecidissima. debilissima. & panderosissima. ut ex eorum uilissimis conditionibus. anime damnatorum desolabiliter pgrauent. & ex eorum cruciatibus eorum miseria. & suppliciu augeat. Corpora uero beatorum habebunt conditiones oino contrarias. sic in toto modo proportionatas beatitudini animarum. ut oino sint eis subiecta. & perfecte obedientia. nullo modo retardantia eas uel impedientia uel ab actu glorie quoniam ineffabiliter sublimabunt super statum cuiuslibet corporum creature. ut ex eorum dotibus gloriose animarum beatitudo amplius augeat. Preter hanc autem quod anima beata corpori suo inseparabiliter unietur. ut forma incorruptibilis in statu corruptionis corpori suo esse incorruptibile tribuat. compositione ex contrariis non obstante. hoc enim comuniter couenit tam reprobus quam beatis. Et ulterius ex hoc quod anima ad statum glorie sublimabitur. decens erit. ut corpus ei unietur ad eam gloriā quod tali corpori deceat. & quod proportionale fiat anime sublimet. Ad hoc autem quod corpus perfecte sit subiectum anime. nec eas impediatur ab actu glorie. quatuor requirunt. Quorum duo pertinent ad sensum. alia duo pertinent ad motum. Quo ad sensum enim necessarium est quod corpus sit facile receptibile sensibiliu specierum. & ad hoc disponit claritas. Aliud quod non sit receptibile passionum ignobiliu. & ad hoc disponit impassibilitas. Quo ad motum requirunt duo. Vnum est quod per inclinationem contrariam suo motui non resistat. ad quod disponit agilitas. Aliud est quod a corporibus extrinsecis per quod mouet. ei resistetia nulla fiat. ad quod disponit subtilitas. De origine dotum istarum dicitur aliquod quod erunt a deo per creationem. Alii quod a deo non per creationem. sed mediante beatitudine anime per redundantiam scilicet anime in corpus suum. sicut ex preste uideri dicitur Augustinus ad dyoscorum dicens. tam potentem fecit deus animam ut eius plenissima beatitudine quod in fine temporis sanctis permittit. redundet in inferiorē naturam quod est corpus. non beatitudo quod fruētis & intelligentis est propria. sed plenitudo sanctitatis & incorruptionis vigor.

Circa hanc igitur attende diligentem et subtiliter intuerem quod sicut anima beata clarissima uisione illius inaccessibilis lucis fruens. quadam spirituali claritate replebitur. ita per quandam redundantiam ex anima in corpus. ipsum suo modo claritatis sibi competentis gloria uestietur. Vnde dicit apostolus. I. Cor. xv. Semiat corpus in ignobilitate surget in gloria. Quia corpus nostrum nunc est opacum. tunc autem erit clarum. Sicut ait apostolus Ro. viii. Reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue. Et aduerte quod cum aliquid dicitur clarum dupliciter. aut quod purum. sicut uerum dicitur clarum. uel aqua dicitur clara. Aut quod lucidum sicut stella dicitur clara. corpora glorificata utroque modo sunt clara id est pura & lucida. Per uia quod dem. Sicut ait Gregorius super illud. Iob. xxviii. Non adquiretur ei aurum. Beatorum ciuium corpora sibi in uice & claritate fulgent. et puritate translucente ita quod uniuscuiusque mentem ab alterius oculis mentibus corporulentia non absconderet. sed patebit oim oculis ipsa etiam corporis armonia. Sicque uniuscuiusque erit conspicabilis alteri. sicut nunc non potest esse conspicabilis sibi ipsi. Et Augustinus xxii. de ci. dei. Omnia membra & uiscera incorruptibilis corporis quod nunc uidemus per usus necessitatis uarios distributa. quoniam tunc non erit illa necessitas. sed plena. certa. secura. & sempiterna felicitas. perficient laudibus dei. Omnes quippe quod nunc latent armonie corporalis muneri. non latebunt intrinsecus & extrinsecus per corporis cuncta membra dispositi. Lucida uero erunt corpora beatorum. Sicut ait dominus. Math. xiii. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum. Nunc anima fidelis oculos cordis aperiat. & dilatato mentis sinu consideret ineffabilem pulchritudinem corporum beatorum. Fulgebunt inquit sicut sol. Immo certe plusquam sol modo fulgeat. quod fulgebunt sicut sol fulgebit post iudicium recepta gloria sua id est in mensa pulchritudine claritatis. De qua loquitur Ysa. xxx. ait. Erit lux lune sicut lux solis. & lux solis septupliciter sicut lux septem dierum. Claritas ergo corporum beatorum. excedet in septuplum modernam solaris lumis claritatem. Hoc etiam sciendum quod corpora beatorum non equaliter erant clara. quod cum eorum claritas cause ex redundantia claritatis anime. & corpus suum quanto anima perfectius deum uidet. & ex diuina uisione spiritualiter sit clarior tanto corpus eius maiori claritate refulget. Et hanc patentem insinuat apostolus. I. Cor. xv. Alia claritas solis. Alia claritas lune. alia claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate. sic & resurrectio mortuorum. Videt igitur aliquiter quanta sit claritas singulorum corporum ex redundantia animarum. Nunc ulterius considera quanta erit ex redundantia claritatis singulorum in singulos. & uniuersorum in omnes. Non est dubium quod quanto plura sunt lumina. tanto maior est eorum refulgentia. Cum ergo in gloria immutabilia sint futura corpora gloriosa. ineffabili claritate radiantia. quantum erit fulgor oim beatorum in patria. Bene ergo dicit beatus Iohannes Apo. xxi. Ciuitas illa non eget sole neque luna ut luceat in ea. Ad huc adde

quod ibidem ait. Nam claritas dei illuminabit eam. Spiritus quippe claritas diuinitatis illuminabit animas. secundum diuinas meritorum. & christi claritas corporalis illuminabit corpora beatorum. Unde sequitur. Et lucerna eius est agnus. Signum pronosticum aliquid. & quasi vestigium huius claritatis future. ostendit christus in sua transfiguratione. Mattheus. xvii. ubi dicitur quod resplicuit facies eius sicut sol. Si tanta claritatem ostendit in corpore adhuc mortali. ut nullus eam sustinere posset aspectus. propter quod ibi beati apostoli ceciderunt in facies suas stupefacti inebriati. alienati. virtute propter deficientes & sensu. Unde Petrus incipiens loqui nesciebat quid diceret. quanta immo quod ineffabilis. quod inestimabilis. & inexcogitabilis est claritatis eius immensitas. quam nunc habet in corpore glorioso. & communicatione sua liberali diffundit & influit in electos. Et si tanta sit futura gloria claritatis in corporibus. proculdubio proorsus incomparabilis erit claritas in beatissimis animabus. Anima etiam quod diuina visione fruatur. ultimo fini coniecta expletur desiderium suum in omnibus adimpletur. Et quod ex desiderio anime mouetur corpus. consequens erit quod corpus spiritui ad nutum obediat in mouendo. Unde dicit Augustinus. xxii. de ci. dei. Quod ubique uoluerit spiritus. illic primum erit & corpus. Et hoc est quod dicit apostolus. Seminat corpus in infirmitate. surgit in uirtute. Infirmitas exprimitur in corpore. quod in ualidum. ponderosum. & graue inuenitur ad complendum desiderium anime in motibus & actionibus quod uoluerit impare. quod infirmitas totaliter aufertur a corpore ex uirtute anime deo coniuncte. in corpus proprius redundante. Erunt autem in eis motus non propter necessitatem. cum nulla sit in eis indigentia. quod nullo indigere possit quod deum habent. sed ad uirtutis demonstrationem. Sicut autem anima deo fruens. desiderium suum sentiet adimpletum. quantum ad adptionem plenariam omnis boni. ita impletum erit eius desiderium quantum ad remotionem omnis mali. quod cum summo bono nullum malum potest habere locum. Corpus igitur perfectum per animam gloriosam proportionaliter anime totaliter liberum & immunum erit ab omni malo quantum ad actum & quantum ad potentiam. Quantum ad actum quidem. quod nulla corruptio. nulla deformitas. infirmitas. debilitas. uel defectus remanebit in eis. Quantum ad potentiam uero. quod non poterunt aliquid pati quod sit eis molestum. uel quod nullam inferat lesionem. & ideo dicuntur impassibilia. quod tamen impassibilitas non excludit ab eis passionem. quod est de ratione sensus. Vt enim sensibus secundum ea quod in corruptio ista tui non repugnant. Ad hanc impassibilitatem ostendendam dicit apostolus. i. Cor. xv. Seminat corpus in corruptione. surgit in incorruptione. Et iterum. Oportet corruptibile hoc induere incorruptionem. & mortale hoc induere immortalitatem. Rursus anima deo fruens perfectissime adhibebit ei. & eius bonitatem participabit in summo. secundum quod erit possibile capacitati sue. Sic etiam corpus eius perfecte subdetur anime. & eius proprietates participabit quantum erit possibile in perspicacitate

sensus. & ordinatione corporis appetitus. & omni modo conuenienti perfectioni nature. Nam unum quod tanto perfectius est in natura. quanto eius materia forme sue perfectius est subiecta. unum corpus beatorum dicitur esse spiritualia. Sicut ait apostolus. Seminat corpus animale. surgit corpus spirituale. Spirituale quidem erit. non quod fiat spiritus. sicut quidam male intelligentes dixerunt. siue per spiritum intelligatur creatura spiritualis. siue uentus. siue aer. sed quod omnino subiectum erit spiritui. Sicut nunc dicitur animale. non quod sit anima. sed quod animalibus passionibus subiacet. & alimonia indiget. Patet igitur ex predictis. quod sicut anima hominis ad celestium spirituum id est angelorum gloriam sublimabitur ut deus per essentiam uideat. ita corpus eius ad proprietates celestium corporum sublimabitur. ut sit clarum. impassibile. sine labore et difficultate mobile. et perfectissime sua forma perfectum. Et propter hoc dicit apostolus resurgentium corpora esse celestia. non quantum ad naturam. sed quantum ad gloriam. Unde cum dixisset quod sunt corpora celestia. et sunt corpora terrestria. subiunxit quod alia est celestium gloria. alia terrestrium. Sic autem gloria ad quam anima sublimatur. excedit naturalem uirtutem celestium spirituum. ita gloria corporum beatorum excedit naturalem perfectionem celestium corporum. Est enim eorum claritas fulgentior. impassibilitas firmior. agilitas facilius & uelocius. & spiritualitas nature perfectior. sicut manifestus est subtiliter intuenti. He sunt ergo dotes gloriose anime. & quatuor corporis. sicut sunt a sanctis doctoribus assignate.

DE SEPTEM PARTIBUS BEATITUDINIS AD ANIMAM PERTINENTIBUS DISTINCTIO. III.

Hilselmus autem in libro de similitudinibus quatuordecim beatitudinis partes enumerat. septem ad animam. & septem ad corporis gloriam pertinentes. Aut enim sic. Quatuordecim sunt beatitudinis partes. quas finito generali examine quod perfectius omnes electi habebunt. & totidem miserie generalis que tunc omnes reprobi sustinebunt. Septem beatitudinis partes ad gloriam anime pertinentes sunt. Sapientia. Amicitia. Concordia. Honor. Potestas. Securitas et gaudium. Septem uero pertinentes ad corpus sunt. Pulchritudo. Agilitas. Fortitudo. Libertas. Sanitas. Voluptas. & longeuitas. Ista ut estimo sunt que propter se & propter alia que appetunt. Si autem in his aliquid sunt que aliqui huiusmodi modo non appetunt. sed sumope in hac uita refugiunt. ut sunt uerbi gratia pulchritudo corporis et noluptas. Hoc utique non est quod naturaliter ea non appetat. sed ne quoquam deum in ipsis offendant. Nam si nil offensionis in deum per ea contrahi posse certe sentirent. uel se ab eterno bonorum amore impediri non precescerent perfectio iocundius in ipsis quam in eorum contrariis se deducerent. Quicunque illas omnes beatitudinis partes habere poterit. perfectam animam corporisque beatitudinem possidebit. Partes uero miserie prelibatis beatitudinibus contrarie habent sunt. Insuperbia. Inimicitia. Discordia. Dedecus. Impotentia.

Timor. Tristitia. Turpitudine. Ponderositas. Imbecillitas. Seruitus. Infirmetas. Anxietas. Vite breuitas. Quęcunq; has omnes miserie partes tolerare contigerit summe corpis et aie miserie subiacebit. Verū nec vnā illius beatitudinis. uel vnā huius miserie partes q̄sq; in hac vita pfecte potest habere. nec rursus ex toto ea carere. In alia uero vita aut pfectā habens beatitudinē nullaten⁹ miserie subiacebit. aut sūme subiaccens miserie. oīno beatitudinē carebit. Qd̄ ut totū cōprobare possimus. per singulas beatitudinis pres p ordinez discurremus.

Prima pars beatitudinis ad aiam p̄tinētis est sapientia. Hec autē in futura vita tāta bonis erit. ut eoz q̄ scire uoluerint. nihil sit qd̄ ignorent. Bonus enī pfecta q̄ deus est sapientia replebit. eamq; facie ad facie uidebit. quā dū clare p̄spicit. naturā cuiuslibet creature uisibit potius q̄ in seipsa uideret. q̄ in deo melius q̄ in seipsa consistit. Tūc enī iusti cū ceta scient q̄cunq; de⁹ fecit. tam ea q̄ p̄terita q̄ ea q̄ postmodū sunt futura. Ita & a singulis omnes ibi & ab omnibus singuli cognoscenē. nec quēq; oīno latebit. q̄ patria. qua gēte. qua stirpe. q̄ fuerit oriundus. Cū autē supius dictum sit q̄ vnus cuiusq; mentem ab alterius oculis membrorū corpulentia non absconderet. & hīc dicat Anselmus. q̄ a singulis omnes. & ab omnibus singuli cognoscenē. potest aliquis moueri & q̄rere utrū p̄ctā q̄ fecit uidebūt omnes. Absit h̄. Ea enī confessus sum. ut delerent. & obliuisci darent ut nulli amplius panderent. Respondet Anselmus. Cū tu in illa gloria ab omni crimīnū sordē purgatus. uultu dei presens asstiteris. ingratus ne ei poteris esse p̄ tanta misericordia quā tibi fecit remissis illis delictis. Nō inquires. Et unde in q̄z gratias ages. si nihil eoz vn̄ gratias agere debeas in memoria tua habeas. Ut igit̄ i illius laude eternalit̄ iocunderis. semp de quāta miseria sis erutus ut p̄ toto corā habebis. Cū ergo singulorū consciētie singulis pateant. audeo fateri ea quoq; p̄ctā cūctis electorū patere. p̄ quoq; curatiōe tu deo gratiosus existens assidue. non ad tuā cōfusione. s̄ ad magnā dei mīam. eius quoq; gloriificationē. tuāq; cōgratulationē. Nō enī tūc p̄ctis te maior angustia cordis p̄met. scelerorū ue tuoq; magis pudebit. q̄ aliquē magnis olī vulneribus lautiātū. iāq; ex omni pte sanatum aboliti languorū molestia p̄mit. Vel nūqd̄ eorū q̄ in cunis positus infans egit. nūc grande uim pudet. Tūc q̄ppe cū integra sanitas. p̄fecta mūdicia. plena remissio. secuta oīm offensionū ipunitas tibi certo arriserit cognitio ul̄ recognitio p̄ctōz tuoq;. i nullo tibi horrozi ul̄ cōfusione magis esse ualebit. q̄ est mō beato Petro ap̄toz principi q̄ xpm̄ negauit abiuratio sua. uel beate Marie magdalene p̄ctā sua. & multis aliis multa q̄ sciunt̄ donata crimīa sua. Verum sup̄ h̄ agnitis delictis suis uelut enozmi ac feda infirmitate sua pietas. uirtus & sapientia medici q̄ te sanauit. sublimius a

cunctis admirabit. laudabit. & magnificabit. Laus autē & magnificētia glorie dei. tua si bñ aduertis gloria est. Sic igit̄ patet q̄ oīm p̄ctōrū tuoq; sine doloze recordaberis. & omnes ea sine tui confusione uidebunt. s̄ potius h̄ ad dei mīam ostendendū. & ad gratiarū actionē iugiter exsoluendaz. Pende si potes q̄zgrata sit ista sapientia. q̄ tu sicut ab omnibus cognoscēris. sic a te omnes & singuli cognoscunt.

Secunda pars beatitudinis ē amicitia. Pfecta autē amicitia ē. q̄ ad inimicitia cōuerit non potest. Bonū enim quemq; sic deus omesq; alii boni diligunt. ut eū odio ultra habere non possint. Quantū nāq; seipm̄ quisq; tantū & tam diu diliget & alterū. Cū omnes vnus corpus xpi sint. & xpus oīm caput. non minozī sese affectu amplectunt. q̄ vnus corporis membra sibi uicē copulant. Puras ne abundans eris in dilectione. q̄ hīc tibi fuerit in possessione. & tū istam transi. & illū contēplare p̄ quē tibi bona omnia puenere. & p̄cipies q̄ ille plus q̄z tu teipm̄. & q̄z omnes alii se mō pabiliter amet te. & tu sup̄ teipm̄ & sup̄ omnes alios ineffabili q̄dā suauitate illū amabis. Vñ Anselmus in p̄sologio. Si delectat amicitia diligit deū plusq; seipos. & inuicē tāq; seipos & deus illos plusq; illi seipos. Si igit̄ in hac uita misera iocundū est amicū uerū & fidelē habere et delectabile ē amicis cōuiuere. p̄pter qd̄ dicit sapiēs Eccl̄. xxv. Beatus qui inuenit amīcū uerū. quāta tūc erit iocūditas. tantos. tales & tot amicos. tam p̄fecte. fideliter. & ueracit̄ diligentes habere & ipm̄ fontē amicitie possidere. Aug⁹. Nulli sup̄iozi nullus inferiorū inuī debet. sicut nūc non inuident archangelis angeli ceteri. Habebit enī donū alius alio minus uel h̄ quoq; donū habeat nec uelit ampli⁹. Tāta erit ibi amicitia q̄ ipi deū plus diligunt. q̄z seipos. & deus illos diliget plusq; ipi seipos. & tanta uis caritatis omnes sibi sociat. ut vnus q̄sq; qd̄ in se non acceperit. in alio accepisse se gaudeat.

Tertia pars beatitudinis est concordia. Cōcordiā tam rarā habet h̄ homo. ut nec ipse cū aliis. nec alii secū. imo nec ipse semp sibi met ipi concordet. Sic enī corpus & aia dissident. ut qd̄ unū appetit. alterū nolit. Sicut ait ap̄lus Galla. v. Caro concupiscit aduersus sp̄m̄. sp̄s autē aduersus carnē. h̄ enī sibi inuicē aduersat̄. Et Ro. vii. Inuenio aliā legē in membris meis repugnantē legi mentis mee. In alia uero uita in summa consistunt concordia. Corpus enī & aia cuiuslibet sancti. imo omnes iusti sibi inuicē tante erūt concordie. quāte in p̄senti sunt oculi nostri. Sicut enī oculus vnus uerti non potest quo non uertat̄ & alius. s̄ semp in eadem p̄tem uoluuntur. sic corpus & aia uel societas illa iustorū nil poterit uelle diuersū. s̄ eā dē semp uolūtate habebūt. Corpus vnū erim⁹ q̄cunq; ibi erimus. ecclesia vna. sp̄sa vna xpi erimus. quicūq; ibi erimus. Ipa dei uoluntas diuersa non erit a tua. s̄ sic tu qd̄ ille. sic & ille

in cunctis quod tu. Caput namque a corpore suo
quod discreparet. aderit omnibus omnis sufficien-
tia. quam perficiet singulis unanimis & plena con-
cordia.

Quarta pars beatitudinis est honor. Homo
ab hominibus in hac uita appetit honorari.
uerbis eorum aut factis. Verbis quidem ut eum col-
laudent. Factis autem ut sibi obediant. Sed cum
honorum homini appetit. tale est ac si unus mus ab
aliis laudari querat. eisque in regimine proponi.
Hunc tamen honorem licet nullus sit. tamen pene nemo
potest ipsum habere ad plenum habere. Nullus enim est
imperator qui ab omnibus laudetur uel omnibus aliis
proponatur. In futuro autem iustus quisque uerum & perfe-
ctum honorem in patria consequetur. Cuiusmodi uero
sit hic honor. breui consideremus exemplo. Ecce habet
ante oculos nostros positus aliquis pauper. omni
solatio destitutus. ulcere & aliarum infirmitatum
feditate corruptus. & omni quo uel a frigore de-
fendat tegumento nudus. Hunc igitur tale ta-
li modo iacentem. & in nullo semetipsum iuuare
valentem. si rex aliquis potentissimus. transiens ui-
deret. eiusque miseris uulneribus mederi iube-
ret. curatoremque suis regalibus ornamentis indu-
tum. sibi preciperet presentari. in filium adoptaret. ac
deinde preciperet ut in regno suo tantum filius suus
a cunctis haberetur. atque in nullo quod imparer a
quoque contradiceretur. heredesque sui. filiique sui. pro-
prium coheredem institueret. & eum uocari nomine
suo uellet. nonne diceres hunc magnifice & sub-
limiter honoratum. Et certe deus nobis haec omnia
faciet. Natus enim de putredine carnis. repletus
mulis miseriis omnique solatio destitutus. omni-
que infirmitatum passionibus obnoxiosus. peccatorum
ac corruptibilitatis ulceribus plenus. sola miseri-
cordia ductus accipiet & curabit nos sanitati
restitutos. ornamentis perfecte iusticie & incor-
ruptibilitatis ornabit. adductos ad se in filios
adoptabit. regni sui consortes efficiet & heredes.
filiosque suo unigenito sibi per omnia coequali
& coomnipotenti. corporales constituet & cohe-
redes. Omnisque creature iubebit. ut in omni quod uo-
lemus nobis obediat uocatusque nomine suo nos de-
os efficiet. Ipse enim dicit. Ego dixi dii estis. et fi-
lii excelsi omnes. Sed ipse deus est presentia. tu
uero participatio. Sicut testatur Petrus dicens
ii. Pe. i. Ut efficiamini diuine consortes nature.
ipse deus est deificans. tu uero deus deificatus.
Aug. Ibi erit uerus honor. qui nullo negabitur di-
gno. nulli conferetur indigno. quod nec ambiet ad
eum ullus indignus. ubi nullus permittetur esse
nisi dignus. Attende fidelis anima quoniam inestimabi-
lis erit honor. a summo rege regum manu pro-
pria coronari. & dyademate perhennis glorie
decorari. non in mundi sterquilinio. sed in celi pa-
latio. in conspectu innumabili angelorum et san-
ctorum omnium immortalitatis stola uestiri. et rega-
libus indumentis perfulgidis adornari. Unde Sa-
pientie. v. dicitur. Accipient regnum decoris. et dy-
adema speciei de manu domini.

Quinta pars beatitudinis est potentia. Ve-
ram ille potentiam obtinet. qui quecumque uolu-

erit facere potest. Quod quod nullus hic ualet fa-
cere. nec uera potest potentiam hic habere. Verum
quidem in futuro bonus quicquid uoluerit facere poterit
quoniam ipsum omnipotentem in omnibus sue uoluntati
concordantem habebit. Quando ergo cum tanto ho-
nore. & cum ceteris prelibatis hanc adeptus fue-
rit omnipotentiam. non uideo quod ratione possit cu-
pere amplius. Omnes enim omnipotentel erunt sue
uoluptatis sicut deus sue. Nam sicut deus po-
test quicquid uult per seipsum. ita poterit illi quicquid
uolent per seipsum. Quia si illi non aliud uolent quod
quod ille. ita ille uolent quicquid ipsi uolent. Et quod ille
uolent. non poterit non esse.

Sexta pars beatitudinis est securitas. In hac
uita nihil potest aliquis habere. de quo se-
curus ualeat esse. Sub eodem enim momento pau-
per ex diuite. tristis ex leto. infirmus ex sano
mortuus ex uiuo potest existere. Ergo nec ali-
as beatitudinis partes. nec securitatem perfectam hic
habet. In futuro autem bonus quisque securitatem per-
fectam habebit. quod quicquid uoluerit obtinebit. &
nihil ex eo se amissurum timebit. Bona. O ciui-
tas celestis. secreta mansio. patria totum comple-
ctens quod delectat. populus sine murmure. in-
cole quieti. homines nullam indigentiam habentes. O
quod gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Aug.
quoque sic loquitur. Ibi erit summa securitas.
secura tranquillitas. tranquilla iocunditas. io-
cunda felicitas. felix eternitas. eterna beati-
tudo. De hoc require super in tertia dote anime.

Septima pars beatitudinis ad aiam pertinet.
Sic est gaudium. Gaudium perfectum solus ille
potest habere. qui omnes predictas partes beatitudinis
pauale obtinere. quarum quod nullus homo hic ha-
bere poterit. preter quod nec gaudium sumum. In futuro
autem bonus quisque tunc omnino gaudere poterit. quia
perfecte predictas omnes partes beatitudines obtine-
bit. Quid ergo beatius isto. quo tunc replebitur
iustus gaudio. Adhuc tamen ad cumulatum beati-
tudinis sue aliud habet. unde amplius possit gau-
dere. Quia enim quisque sic alterum ut seipsum ama-
bit. patet quod sic de illius felicitate sic de sua gau-
debit. Quot & quanta gaudia quisque beatus ha-
bebit. quod de tot et tantis beatitudinibus sancto-
rum gaudebit. Quod si de aliis quos ut se diliges
tam ineffabiliter iubilabit. quantum de deo quem
plus quam se diligit exultabit. Gaudium enim erit ei
intus & extra. sursum deorsum. gaudium circum
quodque. Cuilibet eorum erit gaudium super se de diuina
uisione. Intra se de sui glorificatione. Infra se de
suppliciorum infernalium euasione. Circa se de
sanctorum angelorum & hominum societate iocundissima.
Extra se de mundi formositate gratissima
ubi quod gaudium plenum erit. Aug. Ibi nihil obest.
nihil deest. nihil extra quod appetatur. nihil intra
quod fastidiatur. Ibi uita sine morte. iuuentus sine
senectute. Ibi lux sine tenebra. ibi gaudium si-
ne tristitia. ibi pax sine discordia. ibi uoluntas
sine iniuria. Ibi merces sanctorum tam magna
est. quod non potest mensurari. tam multa. quod non
potest numerari. tam copiosa. quod non potest fini-
ri. tam preciosa. quod non potest estimari. Idem. Ibi de-

illud quod promittit deus. fide non capiē. spe non attingitur. caritate non cōprehēdit. desideria & uota transcendit. acquiri potest. estia-
 ri nō potest. Ibi nihil qd amabit deit. ibi ni-
 hil desiderabit qd non affit. Propter qd sicut
 scriptū est. **Ysa. lii.** Gaudiū & leticia inueniet
 in ea id est in supna ierlm. gratiarum actio et
 vox laudis. **Et iteruz. lxxv.** Ecce ego creo ierlm
 exultationē. & populū eius gaudiū. **Notate** ū
 ba ierlm & populū eius tāta plenitudine gau-
 diū pfruent. ut non solū dicant exultationē et
 gaudiū repleri uel etiā cumulari. s; magis esse
 ipm gaudiū. qz gaudiū oīno supexcedit in eis
Ier. lxxvi. Letamī cū ierlm. & exultate cū ea q
 diligitis eam. **Gaudete** cū ea gaudiū vniuersi
 qui loquebat̄ super eam ut suggatis et replea-
 mini ab ubere consolationis eius. ut mulgea-
 tis & deliciis affluatis ab oīmoda gloria eius.
Vñ bene et deuote loquēs Anselmus de hoc
 gaudiū ait. **Cor** humanū. cor indigent. cor ex-
 peum erumnas. imo obrutū erumnis quantū
 gauderes si hiis oītib; abundares. interroga
 intima tua. si cape pnt gaudiū suū de tanta be-
 atitudine sua. **Sed** certe si quis aliud quē oīno
 sicut teipm diligeres. idem gaudiū eandemq;
 beatitudinē haberet. duplicaret̄ gaudiū tuum
 qz non minus de illius bono qz de tuo gaude-
 res. **Si** uero duo ul tres. ul multiplex idipm
 haberent. em inde p. singulis. quantū p teipō
 gauderes si singulos sicut teipm amares. **Er-
 go** in illa pfecta caritate inuūabiliū angeloz
 & hoīm. ubi nullus minus diliget alium qz se-
 ipm. non aliter gaudebit quisq; p singulis qz
 p seipō. **Si** ergo cor hoīs vix capiet gaudiū.
 sed de tāto bono suo. quō capax erit tot & tan-
 toz gaudiōz. et utiq; quantū qsq; diliget ali-
 quē. tantū de bono illius gaudet. **Sicut** in illa
 pfecta felicitate vniūsq; sine comparatione de-
 um diliget plus qz se. & oīes alios secum. ita
 plus gaudebit absq; dubitatione de felicitate dei
 qz de suo. & oīo alioz secū. **Sed** si deū sic dili-
 get tota mēte. toto corde. ut tñ tota mens. to-
 tū cor. tota ania nō sufficiat dignitati dilectō-
 nis dei totū cor. tota mens nō sufficiet digni-
 tati gaudiōz. **Nō** ergo totū gaudiū intrabit
 i gaudētes. s; totū gaudētes intrabūt in gaudi-
 um. **Peto** dñe mediteē intus in te mens mea
 loquat̄ lingua mea. amet illud cor meū. smoz-
 cinet̄ os meuz. eluriet̄ illud aīa mea. sicut caro
 mea. desideret te tota substantia mea. donec i-
 trem in gaudiū dñi dei mei. **Predicte** septē
 beatitudinis partes. ad tres dotes anie supius
 memoratas pnt reduci. **Nam** sapientia. ad p-
 mā dotē reduciē. **Amicitia** cōcordia & gaudiū
 ad scōam. **Honor** ptās & securitas. ad tētam.

**DE SEPTEM PARTIBVS BEA-
 TITVDINIS CORPORIS.
 DISTINCTIO. III.**

Similiter enumerat Anselmus se-
 prem pres beatitudinis ad corpus
 ptinentes. **PRIMA** pars est
 pulchritudo. miseriq; p cōtrariuz

purpitudine. **Est** autē pulchritudo bonū quoddā
 quod naturaliter a cunctis desiderat̄ haberi.
In illa siquidē uita pulchritudo iustoz. solis
 pulchritudini cōparatur q tūc septempliciter. qz
 modo sit clarioz & splendidioz erit. **Vñ** scri-
 ptū est. **Matth. viii.** Fulgebūt iusti sicut sol i re-
 gno patris eoz. **Amplius** corpus dñi claritati
 solis plucere. nemo potest ambigere. **Huic** au-
 tē teste aplō similes erimus. q ait. **Ro. viii.** Re-
 formabit̄ corpus hūilitatis nostre cōfiguratū
 corpori claritatis sue h auctozitate cōpobara.
Si quis etiā uelit sibi ratōne probari. credo
 nulli debere incredibile uideri iustos pulchritu-
 dinē solis in illa uita ubi mortale h absorbebit̄
 tantūmō fortiri. cū uere dicant̄ & sint tēpluz
 & sedes dei. quod nūq; in diuina pagina in-
 uenimus de isto visibili sole legi.

Secunda pars beatitudinis est agilitas. **In**
 futuro tanta nos uelocitas comitabit̄. ut
 ipi eque celeres angelis dei simus. q de celo ad
 terras & ecōuerso dicto citius dilabunt̄. **Que**
 celeritas. utrū sit in angelis pbari. necesse est;
Exēpli gratia dici poss; hoīem mortali adhuc
 carne grauātū. mox a iudea p angelū in calde-
 am delatū. uidelicet tradito prandio qd defe-
 rebat sine moza relatū. **Ergo** cū istis oīno par-
 uelocitas nobis erit. qbus sicut pmissa est illo-
 rū equalitas nobis imerit. **Aplius** etiā q corpa
 nostra quātacūq; locoz intra capedine sepata
 membrati fuerit uel dispersa. in ictu oculi as-
 ferit resurrectura. satis inuuit quā uelocitatez
 eadē corpa iam incorruptibilia sint habitura.
Corruptibile enī hoc sicut ipse testat̄. incorrup-
 tionē induet. imoztale h imoztalitatez. **Huius**
 quoz uelocitatis exemplū in radio solis pos-
 sumus intueri. qui statim orto sole i plaga ori-
 entali. ptingit usq; ad ultima plage occidenta-
 lis. ut in eo ppendamus nō esse impossibile qd
 de nostra dicimus futura uelocitate. **Huic** etiā
 radio solis simile exemplū uelocitatis habem;
 in nobis. **Radius** quippe oculoꝝ nostroruz in
 subleuatione palpebray ad usq; celuz ptingit.
 & ictu eay totus i semetipm ac integer redit.
Amplius constat sanctoz aīas q iam celestia
 tenent. nec dū plena felicitate pfrui. donec in-
 corruptibilitate suoz corpoz potiant̄. quā cū
 adepte fuerint. nō est qd amplius uelint. **Hec**
 inq; corpa si eas ad suaz felicitatem tardiores
 aut grauiorē efficere deberent. nimirū eozuz
 confortiū potius abhorrerēt qz appeterent.

Tertia ps beatitudinis ad corpus ptinen-
 tis est fortitudo. pstabunt viribus qcūq;
 meruerūt angelicis ciuib; sociari. intantum
 ut nullatenus illis qcq; obsistere ualeat uel si
 mouendo qd aut euerendo uoluerint a statu
 suo qn ilico cedat. **Nec** in eo q diximus maio-
 ri laborabūt conatu. qz nos modo in oculoꝝ
 motu. **Neq;** similitudo illa āgeloz nostro ca-
 dat ab anō quā adepturi sumus in futuro. q
 tinus si in hac fortitudine aut in hiis q dicturi
 sumus exemplū aliud nō occurrit. uel ipsa per
 quā angelis adequabimur ad ea cōpobanda

prosit. Sic igitur in quibus angelos ualere constat nostra nihilominus fortitudo valeat. Nemo autem est qui dubitet utputo existere angelos ea quae uolunt fungi fortitudine. Cum igitur similes eis fuerimus nunquam ibecilliores illis erimus. In futuro igitur iustus sic fortis erit. ut etiam si uelit terras commouere possit. Sed fortasse quare aliquis quod nobis tunc illa fortitudo prestabit. cum singulis tanta convenientia ut convenientius nequam ubique dispositis. nil mutandum. nil euertendum. nil statuendum sit in quo vires suas quis exercere possit. Qui hoc dicit attendat quod non semper omnibus quae habemus. & quae nos non parum habere gaudeamus. actu utimur. Verbi gratia. Ipso visu. parte aliqua. nonnulla scientia rerum. Sic & de multis aliis in hunc modum. Sic & tunc de qua agimus fortitudine erit. Sola namque possessio eius grata nobis erit. & exultatio grandis. licet in actu non sit nobis necessaria. Cunctis ut dictum est in suo statu convenienter aptatis. Hec eadem questio si aut de uelocitate. aut de alia beatitudinis parte moueatur. hac solutione si non apertior lectorem inuenierit dissoluatur.

Quarta pars beatitudinis ad corpus pertinentis est libertas. Liber est qui cogi non potest ad ea quae nolit. nec prohiberi potest ab eo quod uelit. Sed quis in hac uita hanc libertatem possit habere. Quis non quotidie patitur quod nolit. quod assequi ualeat omne quod uellet. In futuro autem qui cum angelis assimilabuntur. eorum quoque libertatem necessario assequuntur. Itaque sicut angelis nihil obstitit. nihil eos impedire potest uel costringere. quoniam per uelle suo cuncta liberrime penetrant. ita non erit obstaculum quod nos retardet nulla clausura quae nobis alienigenus obstat. Non elementum quod nobis ad uelle nostrum penitus non extet. Amplius dominum corpus cui corpora nostra paulo figurata testatur. clauso sepulchro a mortuis resurrexit. hoc etiam ad discipulos clausis ianuis palpandum introiuit. Nobis quoque in hoc futuro libertatis documentum grande reliquit. In illa uita si bonus fuerit. nil patietur quod nolit. sed agere permittetur quodcumque uoluerit.

Quinta pars beatitudinis ad corpus pertinentis est sanitas. miserie uero infirmitas. Illa homo ab ortu suo carere. hanc autem incipit tollerare. Ex quo enim nascitur. prima uox eius m dicat quod patiat. Mox namque incipit esurire. sitire. lacessere. suis in panibus sordescere. hic cecus uel surdus. mutus uel claudus. cardiacus. uel scabiosus. leprosus uel paralyticus. alio uel morbo efficitur infirmus. quod tamen eius infirmitas quibusdam medicamentis liniri potest. Non summe infirmitati subiacet. uerum in futuro sic sanus erit quod nullatenus infirmabit. sed summa sanitate fruatur. De hac sanitate quod melius dici potest. quod quod. ps. canit. Salus iustorum a domino. uerum de ista sanitate quam in seculo futuro habebimus. exemplum afferre queam. ut quod sit intelligat. non uideo. quod nil sanitatis quod ei comparare possem aut ego in me. aut aliquis in mortali carne degen sensu in se. In futuro autem absterget deus om-

nem lacrimam ab oculis sanctorum. et iam non erit amplius neque luctus neque clamor. neque ullus dolor. qui prima transferunt. Et non esurient neque sitient amplius. neque cadet super illos sol. neque ullus estus. quoniam dextera sua deus teget eos. & brachio suo sancto defendet illos. Quid igitur eis nocere poterit quibus dextera dei tegumentum erit. quibus autem sit illa sanitas scio me. nec meo nec alicuius sensu uel experimento accepisse. credere tamen licet. & incunctanter astruere. sanitate uita future ita iugem. incommutabilem ac inuolabilem fore. ut ineffabili quodam dulcedine totum hominem repleat. & omne quod alicuius in se uicissitudinis mutabilitatis aut lesionis suspicionem pretereundere queat. percul ac repellat.

Sexta pars beatitudinis ad corpus pertinentis est uoluptas. Hanc cum in hac uita homines querunt. non nisi per anxietatem inuenire queunt. Cuius ad id perueniunt quod uoluptatem putant. non nisi laborando eo frui ualent. quo si etiam imoderatius usi fuerint. rursum eis in anxietatem conuertitur. Post hanc uero uitam aut in omnimoda uoluptate sunt aut omnimoda replebuntur anxietate. Sicut enim ferrum ignitum quaque sui parte continet ignem. sic in se boni uoluptatem. mali uero sentient anxietatem. Hanc uoluptatem neminem inuentum esse puto quod eam ut esse senserit uel gustauerit. ut illius saporem uel habitudinem alius declarare possit. Sit tamen ante mentis oculos positus exempli causa homo aliquis qui tamen in ipsis oculorum suorum pupillis quibus & in singulis membris ferrum ignitum & candens infixum habeat. ut nec medulle nec intestina. nec omnino quod quibus in corpore eius cruciatus immanitate careat. uel eam leuius quibus in oculis sentiat. Quid dicam angustiam. Quis istum sane mentis estimet in ista eodem modo. sed penitus contraria consideratione in illa futura uita delectatio quodam ineffabilis bonos inebriabit. et inestimabili dulcedine sui totos eos inenarrabili quodam exundantia satiabit. Quid dixi totos. oculi aures manus. os. nares. guttur. cor. iecur. pulmo. ossa. medulle. extra etiam ipsa. et cuncta sigillatim et singula membra eorum in communi tam mirabilis delectationis & dulcedinis sensu replebuntur. ut homo uere totus torrens uoluptatis dei potest. et ab ubertate domus eius inebrietur.

Hoc autem aduertendum quod ibi non erunt uoluptates carnales siue delectationes quae consistunt in usu corporaliu ciborum & uenereorum. quoniam iste ad uitam aeternam pertinent. & sunt nobis brutisque communes. Sed sunt ibi delectationes altissime. purissime & nobilissime in quibus cum angelis sanctis comamur. quae consistunt in iocundissima dei uisione. & suauissima fruitione. quae nobis et angelis est communis. Vnde Math. xxii. In resurrectione neque nubent. neque nubent. sed sunt sicut angeli dei. Quae autem in futuro seculo non utantur cibis & ueneris patet. Remota enim uita corruptibili. necesse est remoueri illa quae corruptibili uita deseruiunt. Manifestum est autem quod usus istorum corruptibili uita deseruiunt. Summum enim cibi. ul-

propter nutrimentum ut uideatur corruptio que
posset accidere ex corruptione humiditatis natura-
lis. uel propter augmentum ut ueniat corpus ad
debitam quantitatem. Sed neutrum predictorum erit in pa-
ria. quoniam omnes erunt incorruptibiles. & omnes in
debita corporum quantitate resurgent. sicut dictum
est supra. ergo usus ciborum non erit ibi. Simili-
ter comitatio maris & femine corruptibili uite
deseruit. Ordinatur enim ad generationem. ut per eam con-
seruetur in specie quod non potest in indiuiduo con-
seruari. Cum igitur omnes homines in futuro sint in-
corruptibiles. nulla tunc erit hominum generatio. Si
autem dicas quod tunc erit usus ciborum & ueneriorum
non propter conseruationem. uel augmentum corporis.
nec propter conseruationem speciei. uel multiplicati-
onem hominum. sed solum propter delectationem que in illis
actibus existit. ne desit aliquis delectatio hominibus
in ultia remuneratione. Patet hoc inconuenienter
& irrationabiliter esse dictum. Quia constat quod
illa uita beata ordinatio erit que uita presens.
In hac autem uita inordinatum & uitiosum est si quis
utatur homini cibis & ueneris propter solam dele-
ctationem. & non propter necessitatem sustentandi
corporis uel pereandis. Nam delectationes que
sunt in predictis actionibus non sunt fines actio-
num. sed magis econuerso. Est ergo ordo propter
delectationes exerceant. Nullo ergo modo hoc ponendū
est in beatis. quorum uita ordinatissima debet esse.
Per hoc autem excluditur error iudeorum & sar-
racenorum. qui ponunt & estimant quod homines post re-
surrectionem cibis & ueneris utentur. sicut et nunc.
Quod etiam quidam christiani heretici sunt sequuti ponē-
tes regnum christi futurum in terris terrenis per mille
annos. in quo spacio temporis dicunt eos que tunc re-
surrexerit imoderatissime cibis & ueneris uo-
caturus. In quibus cibis sit canis aut potus.
ut non solum nullam modestiam teneant. sed modum
queque ipsius credulitatis excedant. Sed ista nul-
lo modo nisi a carnalibus credi possunt. que sola carna-
lia sapiunt. & spiritualia & eterna nunc gustauerunt.
Sunt autem alii que huic opinioni suffragari
videntur. Primo quidem quod adā in statu innocen-
tie uitam habuit imortalem. & tamen si stetit. cibis
& ueneris usus esset. cum illi dictum sit. De omni
ligno paradisi comede. Et crecite & multiplicati-
mini. Et christus post resurrectionem suam legem
comedisse. Luc. ult. Cum manducasset coram discipulis.
superstite reliquias dedit eis. Et Act. x. Dicit
Petrus. Hic scilicet ihesus deus suscitauit tertia die
& dedit eum manifestum fieri non omni populo. sed te-
stibus preordinatis a deo nobis que manducauimus
& bibimus cum eo postquam surrexit a mortuis.
Et Act. i. Conuersens precepit eis. &c. Sunt etiam
auctoritates multe in scriptura sacra que ciborum
usum uidentur nobis permittere in illo statu futuro.
Dicunt enim. Ysa. xxv. Faciet dominus omnibus populis in
morte huius conuiuium pinguium medullarum uidebit
defecate. Et hoc intelligi debet de statu post
resurrectionem patet ex hoc sequente. Et precipitabit
dominus mortem in sempiternum. & auferet dominus om-
nem lacrimam ab omni facie. Et. Ysa. lxxv. Ecce huius

mei comedent & uos esurietis. Ecce serui mei
bibent & uos sitietis. &c. Et hoc referendum sit
ad statum futurum. patet ex hoc quod postea subditur
Ecce ego creo celum nouum & terram nouam. Et dominus
dicit. Mathi. xxvi. Non bibam amorem de hoc ge-
nimine uitis. usque in diem illum cum illud bibam uobis
cum nouum in regno patris mei. Et Luc. xxii. Ego
dispono uobis sicut disposuit michi pater meus re-
gnum. ut edatis & bibatis super mensam meam in re-
gno meo. Et Apo. xxi. dicitur quod ex utraque parte
fluminis quod erit in ciuitate sanctorum. erit lignum
uite afferens fructus duodecim per singulos me-
ses. Et xx. ca. eiusdem dicitur. Vidi angelum decollato-
rum propter testimonium ihesu. inuixerunt & regna-
uerunt cum christo mille annis. ceteri mortuorum non
uixerunt donec consumerentur mille anni. Ex predictis
omnibus predictorum hereticorum opinio confir-
mari uidetur.

Sed hec omnia sane intelligentibus non est dif-
ficile soluere. Quod enim primo obicitur de adā. nul-
lam habet efficaciam. Adā namque perfectionem quendam
habeat personalem. nondum tamen erat perfecta humana natu-
ra multiplicatione humani generis. nondum adhuc in-
choata. Institutus ergo fuit adā in tali perfectione
que generis humani principio competeat. & ideo oportet
quod generaret ad multiplicationem humani generis
& per consequens quod cibis uteretur. Post resurrectio-
nem autem natura humana totaliter erit perfecta. ele-
ctorum numero iam completo. Et ideo generatio tunc non
erit. nec usus etiam alimentum. propter quod & alia erit
imortalitas resurgentium. & alia que fuit in adā
Resurgentes enim sic erunt imortales. ut mori non
possint. nec eorum aliquid possit resolui. Adam au-
tem sic fuit immortalis. ut posset non mori si non
peccasset. & posset mori si peccasset. Eius autem
imortalitas sic poterat conseruari. non quod nihil
resolueretur ab eius corpore. sed ut contra resolutiones
humiditatis naturalis subueniri possit per ciborum neces-
sariam summptionem. ne corpus eius ad corruptionem
ueniret. Quod autem obicitur de christo que post resur-
rectionem comedit. dicendum quod reuera comedit
non propter necessitatem. sed ad demonstrandum sue
resurrectionis ueritatem. Cibum autem ille quem sum-
psit non fuit conuersus in carnem eius. sed in preteritam
materiam resolutum. Hec autem causa concedenda non erit in re-
surrectione communi. Auctoritates uero que vi-
dentur permittere ciborum usum post resurrectionem. spiritu-
aliter intelligende sunt. Nam scriptura divina puritati
nunc intelligente descendens. proponit nobis spiritua-
lia sub similitudine sensibilium. ut animus nunc sensibi-
libus assuetus. ex hiis que nouit. surgat ad incogni-
ta que non nouit. ut per hoc quod scit nota diligenter discat
& incognita amare. Et per hunc modum delectatio
que consistit in contemplatione sapientie. & assumptio uei-
tatis intelligibilis in intellectu nunc consueuit per
usum ciborum in sacra pagina designari. hinc illud.
ps. xx. quod de sapientia dicitur. Miscuit uinum & pro-
posuit mensam. & insipientibus loquuta est. uerte
& comedite panem meum. & bibite uinum quod mi-
scui uobis. Et Eccl. xv. dicitur. Cibauit illum panem
uite & intellectum. & aquam sapientie salutaris potauit il-
lum. De ipsa etiam sapientia dicitur. ps. xii. Lignum uite est

his qui apprehenderint eam. **A**uctoritates igitur
superius allegatae non cogunt nos dicere quod sancti
post resurrectionem cibis utantur. Hoc tamen quod po-
situm est de verbis domini. **Matthi. xxvi.** potest intelligi
ut referatur ad hoc quod ipse cum discipulis suis post re-
surrectionem suam comedit et bibit. **N**ovum quidem
vinum id est novum more sed non propter necessitatem sed ad
suae resurrectionis demonstrationem. **E**cce dicit. **I**n re-
gno patris mei. quia in resurrectione christi regnum im-
mortalitatis demonstrari cepit. **Q**uod autem dicitur in
Apo. de mille annis. dicitur quod per mille annos intelli-
gitur totum tempus ecclesie in quo martyres regnant
cum christo. & alii sancti tamen in presenti ecclesia que regnum
dei dicitur. quod etiam in celesti patria quantum ad annos.
Millenarium enim perfectionem significat. **S**ic ergo
manifestum est quod sancti post resurrectionem non
vacabunt cibis et potibus neque veneris actibus
Ex quo sequitur quod omnes occupationes active
cessabunt. que videntur ordinari ad usum ciborum &
veneriorum. & ad alia que corruptibili vite sunt ne-
cessaria. **S**ola ergo occupatio contemplative vite
remanebit. **I**nde est quod dicitur **Luc. x.** **O**ptima parte
elegit sibi maria que non auferet ab ea incrementum.

Prima pars beatitudinis pertinet ad cor-
pus est longevitas. **H**ec corporis beatitudinem
perficit & consummat. **T**unc enim primum omnes pre-
dictas beatitudinis partes corpus habere potest. cum
eas sine amissione retinere valet. **N**am si eas ha-
beret. & tamen moriendo amitteret. quod sibi eas ha-
buisset prodesse. **A**d longevitatem perfectam habere non
potest. que aliquando moriturus est. **Q**uamlibet enim
diutius vivat. somnium esse sibi videtur. omne quod
vixit cum morietur. **N**on ergo longevitatem homo habet.
que aliquando moriendi necessitatem inevitabilem
habet. **S**ed que nunc bene vixerit. in futuro longevitatem
habebit. quia vivet quantum & deus. **S**i ergo
longa & salubris vita diligitur. ibi est eter-
nitas sana. et eterna sanitas. quia iusti impetu-
tum vivunt. et salus iustorum a domino. **A**ug. **V**aca-
bimus & videbimus. videbimus & amabimus
amabimus & laudabimus. **E**cce quid erit in fine
sine fine. **N**am quis alius noster est finis.
nisi pervenire ad regnum cuius nullus est finis.
Nam scriptum est. **Luc. i.** **R**egni eius non erit finis.

Ad illud regnum eterne beatitudinis nos pro-
ducatur. qui fidelibus suis diciturus est in iudicio.
Venite benedicti patris mei possidere paratum
vobis regnum a constitutione mundi. **I**ste se-
ptem beatitudinis partes ab **A**nshelmo predi-
cte. reducuntur ad quatuor partes corporis su-
perius assignate. **N**am pulchritudo reducit
ad claritatem. fortitudo. sanitas. & longevitas
ad impassibilitatem. libertas. & voluptas. ad
subtilitatem. agilitas autem proprio nomine nun-
cupatur. **H**ec sunt quatuordecim partes bea-
titudinis quas beatus **A**nshelmus enumerat
licet non eodem ordine prosequatur.

Vincentii **S**peculi **M**oralis **L**iber **S**ecun-
dus in quo de quatuor novissimis dissi-
tur. finit feliciter.

